

Date: _____

05/1/26

MOCK

CSS 2026

بہنیاں ①

Instructions

1. Give numbering to headings

2. Do not write lengthy paragraphs. Write medium sized paragraphs with headings.

3. There should be around 12 headings for 16 marks question.

4. Draw figures/diagram/flowchart where needed.

5. Start new question from fresh page.

6. Each answer should start with Introduction and end with Conclusion.

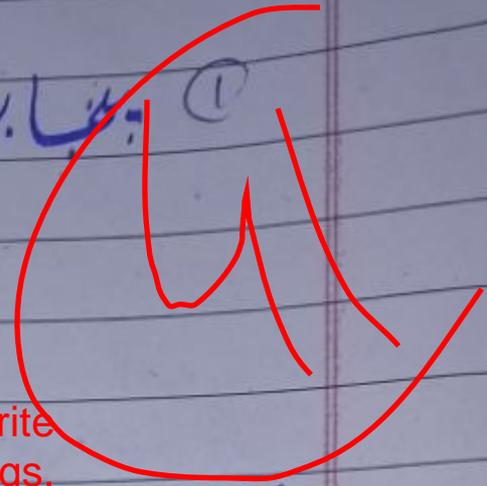
7. Give more weightage to expressly asked part/s of the question.

8. Change colour scheme for references to give them more visibility.

9. Manage time well.

10. Wide page borders are discouraged. Should be reasonable.

11. Avoid writing wrong references.

علیہ بنیابی اپنے ہم عمر شاگردوں کو فوٹو کی
مشاطہ کر رہی ہے۔

علیہ بنیابی کے تعارف

تعمیر اپنے علاقے و قوم کے تعلیمی اور ترقی
کے لیے کوشش کر رہی ہے۔

علیہ بنیابی نے اپنی تعلیم اور ترقی کے لیے
کوشش کر رہی ہے۔

علیہ بنیابی نے اپنی تعلیم اور ترقی کے لیے
کوشش کر رہی ہے۔

پنجابی کلیات

(۱) راسخہ دس دس والے تارے

(۲) سفر دل دات

حزب نیازی دے ایہ دو اصنانے کلیات ویت

شامل نہیں۔

حزب نیازی صونوع نے اسلوب دے شاعر

حزب نیازی نو صونوع نے اسلوب دا پانی مینا

ہاند ایہ کہونکہ حزب نیازی نے رو جالوی، کفاسی،

صوفیانہ، اور عامتہ شاکری ورتی ہے۔

بقول ڈاکٹر عجمت

ڈاکٹر عجمت اپنی کتاب دے اصنانے

”آدب سمندر“ وچ حزب نیازی نو جدید نظم

گور جمان دا شاکر اکھا ہاند ایہے۔

اس نوٹیٹ کے حزب نیازی نے مضرت اور

لہزیب و ثقافت دی عکاسی او تے وی شاکری

ورتی ہے۔ اس وجہ نو حزب نیازی نو صونوع

نے اسلوب دا شاکر اکھا ہاند ایہے۔

میں نے ہمارے دادو جے ہم طہر شاعران
نو دیکھا توں۔

رو ماویٰ شاعری

میں نے ہمارے اپنے شاعری و جے (رو ماویٰ)
تھکے وہی ہوئی ہے
اوپر دے آں شاعر و جے اوں کندے
نہیں۔

” او چیاں کھاناں دتیاں دتلیاں باریاں نہیں
رات دے شعاں نے زلفاں کھلا دیاں نہیں
ہندا ہے زمین آتے جن نال پاران نہیں
دل بے ایمان دتیاں لمبیاں اوڑیاں نہیں“

حضرت بیت لہندی

میں نے ہمارے اپنے شاعری و جے حضرت بیت
لہندی نو دیکھا ہے جو کہ دو کہے جدید شاعران و جے
بہرے کھنڈ نظر آئی ہے۔

” آج داد ہیں دی ابو مسقاں کوئی وی ہم نہ ہوا
پو اب ولوں چڑیا سور جے کھچاں آن کھلویا“

لہذا میں جلیبا مخلوق مذلولوں، لہذا یاد خدا توں بیٹا
لہذا میں پڑھی غارت لہذا میں جام لہذا اب بیٹا

مہتر نیازی دالوک گیناں و ہج و کمران پن

” دو مہتر آناں دے

سدا ڈے اپنے غم بنیں مکدے، اکھیاں مخم نمی دندے بارال دے

مہتر نیازی نے لوگ گیناں دی تار بج و ہج

میں آناں جہ جلائیے

مہتر نیازی دی جداتی دا احساس

مہتر نیازی نے اپنی شاعرانہ و ہج جداتی دا

احساس دی ور تیاہے۔

” گچوا و بج دی روان اوکھیاں سن

گچو سالوں قرن دا شوق وی سی ”

مہتر نیازی اپنی شاعرانہ و ہج جداتی دا

احساس دی دسدے نہیں۔

مہتر نیازی نے ڈر خوف دی صلاحیتاں

وی اپنی شاعرانہ و ہج ورتیاں نے

ڈر خوف دی عدا نساں

صبر تیاری پیکھلے ویلے دی خوف و ڈر دی
علاقا نساں دا تشہر استعمال کر کے اس ویلے دے
مخالم و تکر کرنے والے لوگ جو لوگ **گھاناں** اڑتے ظلم کر دے
میں انہیاں دا ذکر تیار ہے

"آدھی رامیں کھان اڑے دین پکھال لال مہار تیاں"
"آدھی رامیں بوہے گھر گھس ڈی نساں جہاں مار دیاں"

صبر تیاری نے ڈی نساں دی عداقت اس ویلے
دے مخالم لوگ **گھاناں** لئی دتے ایسے۔

صبر تیاری دا سو قیامہ کلام

صبر تیاری نہ صرف ثقافتی، روحانی، (علاقہ)،
کلاسکی شاعر دتی ہے بلکہ انہیاں نے سو قیامہ کلام
اوتے دی زور دیا ہے۔

"آئیے آئیے ڈی خوف بڑے ہتے **نیں**
وگھراں وگھراں گھر گلان دے"

اعیابیت دی شاعری

اعیابیت انہیاں لفظاں تو اوتھنے میں جہڑے

ڈونگاں معنی اگھنہ سن - حیدر شاہی دہلی شاعری
لوہا بہ تھک نظر آوری ہے ۔

شکری فوہیاں

وزن نے اکر دی پابندی

حیدر شاہی دہلی شاعری و: ج: وزن نے شکر دی
پابندی نظر آوری ہے ۔

اس وجہ توں اس شاعری آہنی مثال آ رہی ہے

سادہ نے عام الفاظ

حیدر شاہی سادہ نے عام لفظ داورتاوں

کتیا ہے جہڑی بھاب دے واسیاں توں لہڑی

آسان نال سمجھو آندی ہے ۔

مثال 2 طور آے جیوں ڈنتیاں اور اونٹیاں

تساں پاریاں دا ذکر کتیا گیا ہے

تندر نے استعاریاں داورتاوں

حیدر شاہی نے عالم لوٹیاں لول ڈنتیاں

جہڑیاں، آندھیراں تے **حوالان** نال تندیں

دینا ہے کہ بہر بھاب دے واسی توں آسان

نال سمجھو آئے ۔

اظہارِ بیگانگی

صغیر تہاڑی جدید پنجابی ادب کے یاتری شاعر
انکھے جائزے ہیں۔ اور اللہ آئے ہم عصر شاعروں
کو دکھائی دیکھان، انکھ نے میں کھو تکہ منیر تہاڑی نے
پنجابی زبان دی بہر نثر و عطف کو آئین شاعری
داعیہ بنا ہے اور اس نے کم لکھا ہے۔
اس وجہ توں منیر تہاڑی کو جدید شاعری و نثر
ایک دھماکے و کواں شاعر اکھیا جاتا ہے۔

بقول ڈاکٹر عارف عبدالمستین

منیر تہاڑی جدید شاعری کے یاتری شاعر

سواکھڑی

پنجابی ادب دی کہانی میں بھال منفر

پنجابی ادب دی کہانی

عبدالعفور قزلباشی

پنجابی ادب دی کہانی عبدالعفور قزلباشی نے لکھی ہے
عبدالعفور قزلباشی ۱۹۲۶ء و ۱۹۵۲ء قلعہ سہالہ و ۱۹۵۲ء
جمعہ اور انڈین آئرش ٹورس ۱۹۵۲ء صدر امت

کہتی۔ اس دے نال اونیاں لوں پنجابی زبان نے
لہڑی صحبت کئی نالے مقرر دی جو ہندی مشاعرے
دی مقررے سن لہڑی آسٹریٹورس حضرتان
لوں لہڑی پورے ہوش نال پنجابی تہ کم
کرنا ستر کر دینا۔

عبد الغفور صاحبی تہ "پنجابی ادب دی نیاں کتاب
پانڈان تہ لغات دی وڈا لوں بعد لکھی۔

(پنجابی ادب دی نیاں دے حصے) لائب

پنجابی ادب دی نیاں شعراں محققوں دے چار حصے نے
اس لوں پنجابی ادب دی نیاں اس و جہ لوں
آکھیا جاتا ہے کیونکہ اس و جہ پنجابی زبان، ثقافت
مشاعرے د لوگ گویاں اور لہڑی پیرانی شایع دا
ڈاکر کتیا جاتا ہے۔

(پہلے حصے) پنجابی بولی دے لہجے

اس و جہ پنجاب دی زمین نے بولوں و اے سارے
پنجابی لہجیاں دا اور ناواں کتیا جاتا ہے نالے
انہیاں علاقیاں دی ثقافت وی اتری جاتی آہے۔

(۱) رجنوٹی لہجہ (۱۲) لہجہ انٹلی میڈیٹی آشر والہ لہجہ

(۱۱) عالی لہجہ (۱۲) پوٹھواری لہجہ

(۱۳) دوآبی لہجہ

اس کتاب کے لیے حصے دینے پنجابی زبان کے مختلف لہجوں کے لیے دیے گئے ہیں۔

اور نال کے گل داوسی ذکر کیا جاتا ہے کہ اس سب کے لیے غیر آرائشی نہیں ہے پنجابی بولی کی نشان دہی

دوجہ لوگ گیت

اس کتاب کے دو حصے ہیں۔ پہلے پنجابی لوگ گیتوں کا ذکر کیا جاتا ہے۔

مثال کے طور پر سائبریا، شپور، دھڑا، ڈھولہ کے لوگوں کے گیتوں کے بارے میں۔

اس حصے میں انہیں لوگ گیتوں کے مثال کے طور پر سمجھایا جاتا ہے۔

مثال کے طور پر

”کوئی نیر بھلی ڈانڈی آں۔“

ڈھولے مٹوں یاد کشتیاں

نوں اودھیں یاد تیں آدھی مٹاں

لوگ گیتوں پنجابی زبان **دہی** ثقافت ہنس

و تھیں لڑوں و کھیلوں میں۔

نثر یا قصہ پنجابی شاعری

پنجابی ادب دی کہانی دے تزیلی حصہ و بہج پنجابی
شاعری نو دسیاں جانتا اے۔

اس حصہ و بہج قافیاں، ردیف، تشبیہ،
اشعاریاں دے تال تال، تلمیحیں دی گل و گل
کستی جانتی آے۔

اس وجہ توں اس حصہ دا تال ہی پنجابی شاعری
اکھنڈ گیا ہے۔

اور پنجابی شاعری پنجابی ثقافت دا اولیہ اڈل
نکدی ہے۔

چھوٹا حصہ

پنجابی زبان دی تاریخ

اس کتاب دا آخری حصہ پنجابی زبان دی
تاریخ دے بارے آگاہ کردا اے۔ کیونکہ اس
زبان دی تاریخ صحابہ اکرمؓ نو دے دوریاں
نو دسی جانتی آے۔

اس کتاب تال تال اس کتاب و بہج پنجابی

آسان لفظ دا اور تاویل وی کستی جانتا
ہے۔

پنجابی قصہ ترازی

شاہ عبدالغفور قسطنطنیہ پنجابی قصہ ترازی دس پارے
میں اس کتاب و ۱۹۲۲ء دس روپے میں۔

پنجابی قصہ نگاری عربی اور فارسی زبان تو

اس کتاب ۱۹۰۶ء ایبہر دس روپے چارٹرا اے کہ
پنجابی قصہ نگاری عربی اور فارسی زبان تو لکھی
گئی ہے۔

بدلتی قصہ

یوسف و زلیخا لیلیٰ محبتوں

کھارتی قصہ

روپا لہنتا

پنجابی قصہ

ایبہر انجمن فارسیہ اصابیل

عربی خوبیاں

سادہ نے عام زبان دا ورتاؤں

اس کتاب و ۱۹۲۲ء ایبہر دس روپے چارٹرا اے کہ
دا ورتاؤں کتھا گیا ہے کہ عام بڑے لکھی اساتذہ تال

پنجابی لٹریچر کے استعماران اور ناول
پنجابی لٹریچر کے مقالان نال قلاں دسیاں کیتاں تیں تاکہ
لوگ آسانی تال لیس گل سمجھو سگن

تفسیر
مختصر کتاب

اس کتاب و وجہ حکہ سبعل کے جدید سٹاکی
نو لعل کے تیں دسیاں گیا۔

حوالہ جات دی کمی

اس کتاب و وجہ حوالہ جات لوں تیں دسیاں
اس وجہ لوں اس کتاب دے حلال بیوں تے
اکثر بتدیاں لوں شکر آنداں آئے۔

اخیر بی گل

شاہ عبد القور تے اس کتاب مختصر لکھو کے پنجاب
دی ثقافت، سٹاٹسری ریجیالی دی تاریخ اور
پنجابی زبان دے حوالف لکھیاں لوں دسیاں اے
تاکہ لوگ اس زبان تے ملبور حاصل کر لیں
اور اس نال دی تاریخ دے پارے سمجھیں لیں۔

سکول میز 6

ادب سمندر نقون پنجابی زبان دا
ادب سمندر کیوں اکھا جادا اے؟

ادب سمندر

نکھاری دی معلومات

ادب سمندر دی کتاب ڈاکٹر عہرت تیل

لکھی اے۔ ڈاکٹر عہرت 1986ء و 2002ء جے ت

مدد علی تعلیم آئین علاقے یو این کونسل کون لو لہر

ایم ای پنجابی لکھی۔ ایم ای کون لو لہر پنجاب

یونیورسٹی تو ایم اے دی ایچ ڈی دی ڈگری حاصل

کیتی۔

ڈاکٹر عہرت ت ایچ ڈی کتاب 1989ء و 2002ء شائع

کیتی۔ اس کتاب نقون ادب سمندر ہی میناں جادواں

اے کیونکہ اس کتاب و 2002 پنجابی ادب دی ساریاں

مغزیاں توورتیاں جادا اے۔

کتاب دے جے۔

اس کتاب دے جو جے تیں جو ایک دور ک لو لکھی

لکھی پنجابی زبان دی ایچ ڈی نقون (سہ س تیں)۔

اس کتاب نقو جدید دور و 2002 پنجابی تاریخ اور مغزیاں

متر تیزی لکھوں جدید نظم دا پاتی، باقی صدیقی
 لکھوں ثقافت دا لکھوں تے احمد راہی لکھوں لکھوں
 لکھوں دا منتا عمر اکھیا جاوے
 اللہ کتاب جدید لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں
 مشکل بیان کردی ایسے۔

تربیہ اسلامی کردار اسلامی ادب

اس حصہ وچ اسلام دیاں گلدن دسیاں جاوے
 نالے اسلامی کتاباں دے بارے لکھوں لکھوں لکھوں
 نال دیکھ جاوے
 ۱) جیوں ~~سچی~~ سرفار لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں
 و دیکھ کتاب اکھیا جاوے
 ۲) لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں
 کتاب اکھیا جاوے

تربیہ اسلامی پنجاہی متر و صنف

اس حصہ وچ پنجاہی متر لکھوں دسیاں جاوے
 کہ تاول، ڈراوے، آمنانے، کبیا تہاں پنجاہی
 ۶ مان وچ لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں
 اپناں دیاں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں لکھوں
 گلدن کتیاں جاوے

کتاب داسادا اور ناڈن

ایک دڑی کتاب ہے لوں چھوڑ دینا شروع کر
کے لوگ ان لوں پڑھنے اور سنتے آسان کتنی گنتی
اے جتنا کہ لوگ آرام تال صبر پانچ پنجاہی زبان دے
پارے سمجھنے سیکھنے۔

ادب داسمندر سمندر لڑکوں کے وسیع پیمانے پر

ڈاکٹر عجمت نے سارے پنجاہی ادب لوں ایک
کو رے وسیع پیمانے پر لوگ دے سہاوتیں رکھیا
اے جتنا کہ لوگ پنجاہی زبان لو اوکھاں تے
ملیاں تان سمجھنے

احقریلی گل

حکمرانی گل کہ ڈاکٹر عجمت نے ایک کتاب وسیع
سارے پنجاہی ادب لوں لکھو چھڑا اے اس وجہ لوں اس
کتاب لوں پنجاہی ادب داسمندر اکھیا جا رہا اے۔
ڈاکٹر عجمت دی ایہ کتاب پنجاہی ادب دی انسٹیکوٹیوٹیا
سمجھیا جا رہا اے کیونکہ اس وجہ سارے پنجاہی ادب دے بارے
معلومات دسی گنتی اے۔

ن
فخر فزادہ لودھی دا اقتصاد نگاری

و ج
نگاری بارے معلومات

فخر فزادہ لودھی 1937 و ج قلعہ بنو شہار
پور و ج جھی۔ و نزلوں بعد بالکل دے شہر لیجور
و ج آگے۔ فخر فزادہ لودھی نے لاہور میں دی
نگاری کئی تے خانے پنجالی ادب او تے وی کم کرمان
شرفا کر دیتا۔

فخر فزادہ لودھی دا اقتصاد نگاری و ج تان اے
فخر فزادہ لودھی تے اکل اقتصاد نگاری دا مجموعہ
نگاریاں جیں لودھی اس تے "جینے دے اورے"
دا تان دیتا۔

اس اقتصاد نگاری دا مجموعہ اے جس و ج دس
اقتادے متعلق ہیں۔

بچنے دے اولے دے دو تارے
راں پشہری آ متانے
راں پشہری آ متانے

فخر فزادہ لودھی دے مشہور اقتصاد نگاریاں
دے تان۔

(۱) پہلے دل اولے

(۱۷) پتھر دایا پتھر ان پتھر لکھنوی

عزیزہ لودھی دا آئینا میں ویج

سلف

۱۱ عورتاں دے حق ویج آواز

عزیزہ لودھی نے عورتاں دے حق ویج آواز
آہٹیاں اے۔ تے عورتاں تے سہولت والی کلاماں
دی لیکر کھل کے عزت کیتی ہے۔

۱۲ مظلوم طبقے دی آواز

عزیزہ لودھی تے مظلوم طبقے واس
تے آہٹیاں آئینا ویج آواز آہٹیاں اے اور
البتہ او تے بیویوں والے ظلم و جبر دی عزت
کیتی ہے۔

۱۳ سیاست دانان دی تنذیاں

عزیزہ لودھی تے آہٹیاں آئینا ویج
اونیاں سیاست دانان دی عزت کیتی ہے جیڑے آہٹیاں
عزیزہ تے پورے کر لیدھن تے لیکن عوام واس
کجھ نہیں کرے۔

۱۴ بے عمل عالماں دی تنذیاں

فرقندہ لودھی اپنے آفتابنیاں و بیج پانچ
عالموں کے پیراں دی بندیاں کر دی اے۔
بھڑے عتریب لوگیاں دے واسطے لڑا کجھو اکھڑے
بھڑے نے تبلیغ کر دے میں لکھن پانچ تو دکر دے
نہیں۔

۱۷ پنجابی ثقافت دا استعارہ

فرقندہ لودھی دے آفتابنیاں و بیج
پنجابی ثقافت کے پانچ دسیاں جانتاں اے۔
پنجابی ثقافت دا شروع والے ویلے دا وہی
ڈکر کتیا جاتا اے۔

۱۸ لوگیاں دے بندیاں دی عکاسی

فرقندہ لودھی پنجابی لوگیاں دے بندیاں
دی وی عکاسی کر دی اے۔ عام لوگیاں دے
آسائش لوان وی آفتابنیاں دی عکاسی
جانتا اے۔

آفتابنیاں و بیج فنی توہیاں رانا عام نے سادہ زبان

فرقندہ لودھی اپنے آفتابنیاں و بیج
لڑی سادہ عام لفظ دا اور تاوں کتیا اے
تا کہ انہیاں آفتابنیاں لوگیاں پانچ دی دھرتی دا وہی

بیرادہ سگے۔

علاقہ منی کردار اور تاقوں نے لوگمان واسطی آسمانی

انہیاں آمنتائیاں و بیج علاقہ منی کردار لوگ
جیں ہساولے رکھنا گھراے تاکہ لوگمان لوگ علاقہ منی
کرداروں کو گل سمیو آسگے۔

نئے نئے عنوانات

قرندہ لودھی نے آئے آمنتائیاں و بیج ساری
گل سمیو دی کو شش کبھی اے۔
تالے سمندر لوگ کو دے و بیج ورتائیاں اے۔

افیر بی گل

قرندہ لودھی اس بلحاظ دی دھری دی
اے دھی منی جادی اے جیں جیں بلحاظی زبان و بیج
ساری اتفاقت ہوں بیان کھتا اے۔

انہیاں دے آمنتائیاں و بیج دور جیدہ دے
سارے ظلم دے لکے نے لو انہیاں دی قدرت
وی کبھی کبھی اے۔

اس وقت توں قرندہ لودھی بلحاظی آمنتائیاں
و بیج کبھی کبھی اے۔

شاہ حسین دی کا قباں

شاہ حسین دے بارے

شاہ حسین اکبر بادشاہ دے دور و بیچ جمے
تے کا قباں دی پیار رکھی۔ شاہ حسین دی بہا اللہ
اس پنجاب دی دھرتی دے قلعے بشکو پورہ و بیچ ہوئی
انہیاں دا اصل تال حسین تے قوم سپید سی۔
والد دا تال عثمان سی تے مولوی ابو مکر کوہوں
دین دی تعلق حاصل کیتی۔

کا قباں نس لوں آکھرے ہن۔

کا قباں شناختی دی او عہدہ ۱۷۱۲ء حسین و بیچ
ساری کھل بیان ہو جائی ۱۷۱۲ء۔
کا قباں دور تاویل شاہ حسین اس واسطے
کیتا اے کہ ساری کھل لوں شناختی دے و بیچ
دسیاں جاوے۔ تالے اوتال لوں اچھے طرح
نال گایا وی جا سکے

شاہ حسین کا قباں دے بانی

شاہ حسین لوں کا قباں دا بانی منہا
جاندا اے۔

بقول ڈاکٹر عارف عبدالمعین

شاہ حسین بنیابی زبان و بیج کا قباں دے پائی
ش۔

شاہ حسین کی کا قباں و بیج ٹوٹاں

لوں اعلیٰ دستاں

۱۱) قلمی قوبیاں

۱) واوردت الوجود داروس

” اپا میرے دل دا محرم لؤل

اندر لؤل با میر لؤل میرے روم روم و بیج لؤل

لؤل اے تافاں لؤلے پائاں

سب کچھ میرا لؤل

کیے حسین فقیر سائیں دا

دیں تیں سب کچھ لؤلے

شاہ حسین بنیابی قلمی دے و بیج

لؤلے داروس دیا اے

۱۲) غنور و کبردی تندیان

” غنور کبردی کبردی کو کیے داتاں

کیے حسین فقیر سائیں دا سردم سائیں سائیں

شاہ حسین غنور و کبردی تندیان کتی اے

۱۱) قائل معر شند دی دنچاں

مشاہد حسین قائل معر شند بارے لکھدے سہ

”کلیے حسین فقیر سائیں دا
گرو توں پل پل پاسیں“

۱۲) جے عمل عالماں دی نندیاں

مشاہد حسین نے اپنے کافیاں و پنج جے عمل
سولویاں دی نندیاں لکھی ہے

کہہ دے الے گھر ڈے، مندر لکھ دا ۲ دھن وال
لہاں لکھے حلال کہاں لکھے فالسی کہاں لکھے تخت سزار

۱۳) نشیاں تے استھاریاں دا درتاوں

مشاہد حسین نے اپنے قلام و پنج نشیاں تے کافیاں
دا درتاوں لکھاں۔

”مچھی واکھوں میں لہنی ترقاں
راجن دے لکھ و پنج ڈور
دلایوں بعد سجیں دا ٹھانہ
کھیا قول منوریا جانا“

شاہ حسین نے کافیاں و روح عام شہساز کے استعاروں
دا درتاوں گنیا ہے۔

۱۷۱) شاہ حسین دی اپنے سرنال بھرت

شاہ حسین نے اپنے کافیاں و روح سرنال بھرت
دا اظہار کر دیا ہے۔ اور آہنی رنجانی دا اوتار
لوں دے دار کر بندے ہیں۔

۱۷۲) صوت دی یاد

شاہ حسین نے کافیاں و روح صوت دا آٹل
ہوتا دسیا ہے۔

"نوٹ لہ جھڑے سر بیوہ
لہجے گئے سلطان سیکندر"

۱۷۳) محل دادرس

شاہ حسین نے کافیاں و روح محل دادرس
دادرس دیا ہے۔ اور اس دنیائوں قاتی
تے اعلیٰ زندگی لوں حقیقی اکھیرا ہے۔

فنی نوہیاں۔

۱۷۴) وزن تے نکر دی بانیدی

شاہ حسین نے کافیاں و روح وزن تے

بھر دی پابندی ورتی اے، اس وقت لؤل اتھیاں
دستاں اے کافیاں بھرے وزن دلوں مکملی ہن

۱۱۱ سادہ تے عام زبان۔

شاہ حسین سوڈاں تے سادہ تے عام زبان دا
ورتاؤں کستا اے تاکہ لوں ستاں لؤل اتھیاں
نال بڑھ سگین۔

۱۱۲ عاقبہ تے ردیف دی پابندی

اتھیاں دے کافیاں دے عاقبہ تے ردیف
دی پابندی دی صحت نظر آسنی اے۔
جس وقت لؤل کافیاں لؤل گدی دے اوپ
دوہ لہنی ساڑھو تے لکھیا جاسکدا اے

۱۱۳ ساہیں دا تشبیہ

شاہ حسین تے اپنے کلام و بیہ ساہیں دا
لؤل ورتیا اے اس لؤل اوتان تے اللہ پائی
دی ذات لؤل مخاطب کستا اے۔

تشبیہاں تے استعاریاں دا ورتاؤں

شاہ حسین تے کافیاں و بیہ۔ بہر ورا بھج دا
لؤل ورتیا اے۔

خدی گیل

شاہ حسن اس پنجاب دی دھرتی جے پڑے تڈر
 صوفی سن انہاں تے قاضیاں دی بنیاد رکھی تے
 قاضیاں و پنج لوگاں نو اعلیٰ دسی۔ انہاں آہن
 قاضیاں میں لوگاں نوں دین دی تبلیغ کیتی اور
 اکلم و جیر دی عزت کیتی۔ شاہ حسن غلامی روف
 اور غلامی رنگ ورت کے لوگاں واسطے پڑی
 آساں دیں دیدا کیتیاں تاکہ لوگ تیریک محل کر کے
 جنگی زندگی گزار سکیں